

לטייל

גליון מס'

14

פנחס - מטו"מ
תשפ"ג

תורה

סב

ליקרימ קמא

שתפתח לוי שביילי השכל עד שאכנס בחדרי התורה הקדושה ואזכה לבנם ולטייל בתורתך הקדושה מחדר לחדר ומפליטיך מפליטיך ומחיבב להיבא ומכית לעליה ומעליה לעליה

גליון דו שבועי למטיילים בתורת רביה"ק בסדר התורה הזמנית

שידוד הטבע הרוחני (ב)

נקודות לחיים מ'התורה הזמנית'

חיים של תורה

כל באיה לא ישובון

במאמר הקודם התבאר שיש מצבים שבהם הצדיק צריך לשדד את הטבע הרוחני, את כל החוקים הרוחניים שמחייבים אותנו לנקוט בפעולה מסוימת כדי לצאת מהבור האפל הרוחני אליו נקלענו, באשמתנו ושלא באשמתנו. ולעשות לנו נס שיעקוף בכיכול את התהליך הרגיל של התיקון.

יש פעמים שתיקוני התשובה המוטלים על האדם בכדי לתקן את פגמיו ולחזור למסלול הקדושה, כרוכים בעבודות קשות ומייגעות, הדרשות מהגוף והנפש דברים שקשה לעמוד בהם. לשם כך, באופן זמני, הצדיק משדד את הטבע עבורנו, עד שנבריא ונעמוד על רגלנו, או אז נחזור ונשוב להתחיל מחדש את כל אותם תיקונים.

ועתה נסביר את מהלך הדברים בתוך קשרי תורה ס"ב.

כאשר בתחילת התורה מתואר סוג של קושיות, שהנופל בהם לכאורה אין לו תקווה, זו אינה אמירה שכל מטרתה היא אך ורק כדי להזהיר אותנו מפני אותם קושיות, אלא זהו סיפור מציאותי של מה שעובר על כל אחד בימים אלו. רבינו לא מדבר תיאוריות בעלמא, אלא הוא מדבר על הירידות של עם ישראל בכלל ושל כל אחד מיישראל בפרט.

ועל כן, אותה קביעה מוחלטת של חז"ל שעל אלו הקושיות נאמר "כל באיה לא ישובון ולא ישיגו אורחות חיים", מוכרחת גם היא להתבאר מתוך קשרי התורה - מדוע אלו שנפלו לאותם קושיות שאין עליהם שום תירוץ, לא יועילו להם כל התיקונים הפשוטים המבוארים בתורה זו בעצמה. שהרי אם עליהם נאמר 'כל באיה לא ישובון' זה אומר שלא יועילו העצות שמבוארים בתורה זו שהם בבחינת תשובה, דהיינו התענית ולימוד הפוסקים.

ולא ישיגו אורחות חיים

ההסתבכות בתוך הקושיות שאין עליהם תשובה, מביאה את הנופלים לבחינת "ולא ישיגו אורחות חיים" (כהמשך הפסוק), ולפי קשרי המאמר, מתבאר שלאורחות החיים הללו יש שני פירושים וכמה קשרים.

פירוש ראשון מתוך התורה הוא, 'אורחות החיים' הם פסקי ההלכות, שעיקר ענינם הוא להודיע לכל אחד את השורה התחונה שיוצאת מכל לימוד

התעב נפשם ויגיעו עד שערי מוות, ישלח דברו וירפאם" שבפירוש הפשט, הקב"ה שולח עליהם מחמת עוונותיהם ייסורים גדולים ועינויי הגוף והנפש, עד שהם נופלים למצב שגם את האוכל שאמור להבריאים הם אינם מסוגלים להכניס לפיהם, שזה שערי המוות - כל באיה לא ישובון ולא ישיגו אורחות חיים.

דילוג על הקץ

וכאשר אנו נקלעים למבוי סתום, שאפילו אותם תיקונים ועצות שמבוארות בתורה, אינם יכולים לבוא לידי קיום, בבחינת "כל באיה לא ישובון", עיקר התקווה תלויה בשידוד הטבע שנעשה על ידי הצדיק ותפלתו, שהוא מכניס גם בנו על ידי זה את הכוח לשדד את הטבע, דהיינו להתחיל מחדש בכל פעם, למרות שזה קשה ולמרות שזה ממש מנוגד לטבע וההרגל האנושי שרוצה להתרגל ולחיות על מי מנוחות.

יוצא אם כן, שלמרות שבסדר הרגיל של הטבע הרוחני, מי שנופל לקושיות שאין עליהם תשובה, אינו יכול לשוב משם, הרי שיש צדיק שבכוחו לשדד את אותו הטבע, ולהביא את האדם לייחוד פנים בפנים בעת אכילתו למרות שהוא לא תיקן את כל תיקוני התענית והפוסקים. וכל זה כדי שהאמונה תתגלה מחדש אצל אותם חולים אנושים וידעו שיש אלוקי נמצא (כמבואר באותו ו').

וכן הוא לשון מוהרנ"ת בקיצור ובתמצות על הנס והפלא של יציאת מצרים:

אָבַל בְּמִצְרַיִם הָיָה עֲדֵין קִדְּם מִתּוֹךְ וְלֹא יָכוּ עֲדֵין לְתַקְנֵים הַנִּלְ. וְאִם הָיוּ מִמֵּתִינִים עַד שִׁיתְקַנּוּ הַתְּקֻנִים הַנִּלְ הָיוּ נִשְׁאָרִים שְׂקֻעִים בְּגִלּוֹת, פִּי הַקְּלֹפּוֹת נִתְאַחַזוּ בָּהֶם כִּל כִּף שְׁלֵא הָיָה אֶפְשֶׁר לְהַמְשִׁיךְ לְשֵׁם הַתְּקֻנִים הַנִּלְ. עַל כֵּן עָשָׂה ה' יִתְבָּרַךְ עִמָּנוּ חֶסֶד גָּדוֹל וְנָס בְּפִלְא וְפָסַח וְדָלַג עַל הַתְּבָרָה וְהֵאִיר עֲלֵינוּ הָאָרֶז בְּפִלְאָה שְׁלֵא בְּפִסְדָּר...

הֵינּוּ שְׂתַמִּיד צְרִיכִין מִקְדָּם לְתַקֵּן הַתְּקֻנִים הַנִּלְ. וְאַחַר כֵּן חוֹזֵר הַדְּבֹר פְּנִינּוּ לְלַקֵּךְ שְׂאָרֵי הַנִּיּוֹצוֹת, שְׁעַל יְדֵי זֶה עָקֵר הַכְּנַעַת הַסְּטָרָא אַחֲרָא וְכוּי פְּנִיל. אָבַל עֲכָשְׁיוּ, בְּיַצִּאת מִצְרַיִם, הַפְּלִיא ה' יִתְבָּרַךְ עִמָּנוּ וְהֵאִיר פְּנֵי הַקְּדוּשָׁה בְּהָאָרֶז בְּפִלְאָה קִדְּם שְׂכָנוּ לְתַקֵּן הַתְּקֻנִים הַנִּלְ..

(המשך המאמר בשבוע הבא)

התורה וחידודי השכל, דהיינו איך צריך להתנהג, ומה הם אורחות החיים הישרים והאמיתיים לפי התורה הקדושה.

ועל כן, מבואר שמחמת ההסתבכות בקושיות שאין עליהן תשובה, אין בכוחו של האדם להשיג אורחות חיים ופסקי הלכות, ועל כן הוא אינו יכול להתקשר לשלום דקדושה.

וטעם הדבר הוא, שבגלל שכל עניני פסקי ההלכות זה תיקון הדעת, כלומר תיקון הקושיות שיש עליהן תשובה, לכן מי שנפל לקושיות שאין עליהן תשובה, קבלת פסקי ההלכות בלא הבנה רחוקה ממנו בתכלית.

פירוש שני מתוך התורה, שאורחות החיים הם האמונה. וכל עניני החיים המבואר בתורה הוא החיות של האמונה שמקורה בדעת, ולכן לכאורה, העצה שהייתה אמורה להועיל למי שנפל בקושיות שאין עליהן תשובה, על ידי התגברות הקליפות ותפיסתו תחת ידי פרעה שהוא מערכת המזלות והטבע הגלוי, עצתו היא תענית, שהיא התחזקות בעצם האמונה הפשוטה בלי להזין את אותה אמונה בדעת (שהרי מזון הדעת מזיק מאוד לחולה זה).

אבל כפי שבגשמיות, יש אנשים בריאים שמסוגלים להתענות, ואדרבה, התענית טובה מאוד לגופם, אבל יש אנשים חולים, שפטורים מלהתענות מחמת שהם מסוכנים בחוליים מאוד. כך גם בחולאי הנפש, למרות שיש כאלו שאינם כל כך חולים, ולכן התענית מועילה להם מאוד, אבל ישנם כאלו חולים שהם נמצאים בחולי כל כך גדול שהם אינם מסוגלים להתענות וכל תענית קלה יכולה להרוג אותם לגמרי.

פנימיות התענית

פירושה הפנימי של התענית, הוא שהאמונה (הגוף) לא אוכלת ומזינה את עצמה מהדעת (מזון), אלא מנסה להתקיים מתוכה. אבל זה יכול להצליח רק כאשר יש אמונה בסיסית ובריאה, אבל כאשר כל האמונה מבולבלת, נוצר מצב שמצד אחד האמונה זקוקה מאוד למזון שיבריא אותה, אך מצד שני החולה כל כך חולה שהוא אינו מסוגל להכניס את המזון שיבריא אותו לתוך הפה, מחמת שזה בעצמו גם יזיק לו.

וכל זה מרומז בדברי הפסוק שרבינו מביא בתחילת אות ה': "מדרך פשעם ומעוונותיהם יתענו, כל אוכל

יו"ל ע"י רשת הכוללים ליקוטי מוהר"ן שע"י ארגון "לטייל בתורתו" קו לסלסל בתורתו | טעמו וראו כי טוב ה' 04-627-73-13 דוא"ל: 046277313@gmail.com

מליצת השכינה בעת היחוד

אחרי שהתבאר כל מהלך בירור המאכלים על ידי התענית והשלמת האמונה, שעל ידי זה מתקנים בלימוד הפוסקים את מחלוקת היצר הרע, חוזר רבינו לתחילת המאמר, שם מבואר העניין, שעל ידי האכילה נעשה יחוד קוב"ה ושכינתיה אפין באפין, ועתה מבאר מה נעשה בשעת היחוד.

ו. וְכִשְׁהֶאֱמַנָה כֶּף כָּף בְּשִׁימוֹת כִּי עַל יַדֵּי הַעֲלָאֵת נִיצוּצֵי הַדִּיבּוּר הַתְּקַרְבוּ כֹּל הַרְחוּקִים וְהַשְּׁלִיכוּ אֶת אֱלִילֵי כִסְפֵם וְזַהְבָּם, וְהַתְּקַשְׁטָה הָאֲמוּנָה וְנִשְׁלַמָּה בְּשִׁלְמוֹת גְּדוּלָּה, אֲזַי אֲכִילְתוּ שְׁתִּלּוּיָהּ בְּשִׁלְמוֹת הָאֲמוּנָה הַיּוֹאֵרָה מֵאֵד, בִּי לַעֲת הָאוֹכֵל בְּאִכְלֵהּ כִּזְאֵת נְתִיחָה קוֹדֶשׁ בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנִיתֶיהָ פָּנִים בְּפָנִים, בְּקַחְנֵיהָ וְיִאֶמַר מוֹעֵז יְרֵוֹת לַעֲת הָאוֹכֵל גּוֹשֵׁי הַלֶּם כְּמוּבָא בְּתַחֲלֵיל הַתּוֹרָה.

ואז בשעת היחוד, אֲזַי הֶאֱמַנָה שהיא השכינה, היא מְמַלְצֵת בְּדִיבּוּרֵיהָ עַל הַרְחוּקִים שהתקרבו וקישטו את האמונה, וטוענת לַפְּנֵי הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ במליצתה, שְׂיִקְרַב אֹתָם בְּצִלַּת כְּנָפֵיהָ בְּהַתְּקַרְבוֹת יוֹתֵר גְּדוּלָּה מֵהַתְּקַרְבוֹתַם עַד עַתָּה, וְשִׁימְחוּ לָהֶם עַל כֹּל הָעֵבֶר וְהַכְפִּירוֹת שֶׁהָיוּ בָהֶם פַּעַם, וְזֶה הוּא מְלִיצַתָּה שֶׁמִּמְלַצַּת עֲלֵיהֶם לִפְנֵי ה' יִתְבַּרְךָ.

תוכן מליצת השכינה

כִּי עֵינֵךְ מְטוֹעֵת שֶׁל הַרְחוּקִים מֵאֲמוּנַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ וְאִפְּלוּ שֶׁל אֱלוֹ שֶׁנִּפְלוּ לַעֲבוֹדַת אֱלִילִים מִמֶּשׁ, זֶה נוֹבֵעַ מִתְּהוֹמַת שֶׁהֵשֵׁם יִתְבַּרְךָ עֲשֵׂה שְׂעִיבָךְ וְדִיעַת אֱלֹקֵינוּ אֵינָה מֵתַגְּלָה לְבְּרִיאֵי אֱלֹהִים מְגַלֵּי עַל הַסֵּתֵם דְּהֵיִינוּ שְׁמוֹתוֹךְ אוֹתָם סִיפּוּרִים מְקוּמוֹת וּזְמַנִּים בָּהֶם מֵתַגְּלָה אֱלֹקֵינוּ בְּצוּרָה גְּלוּיָהּ, יֵשׁ כּוּחַ בִּידֵי בְּנֵי הָאָדָם לְהַקִּישׁ וְלַדַּעַת אֶת אֱלֹקֵינוּ יִתְבַּרְךָ גַּם בְּמִקּוּמוֹת בְּהֵן אֵינוּ מֵתַגְּלָה כֻּלָּם, וְיִמְחַטֵּם שֶׁכֵּל מֵהַ שְׂרׁוּאִים בְּנֵי הָעוֹלָם מְגַלֵּי כַּאֲן בְּעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהִנְחַמְתָּ הַעוֹלָם הוּא עַל יְדֵי מְעַרְבַת הַמְּזוּלוֹת וְהַטְּבַע, וְחִי' לֹא עַל יְדֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, נִפְּלוּ בְּנֵי הָאָדָם בְּטַעֲוִיּוֹת, כֶּל אֶחָד לָפִי מְטוֹעוֹת וַיֵּשׁ בְּזֶה כְּמָה שִׁטוֹת וּמַחְלּוֹקוֹת. וַיֵּשׁ בְּנֵי אָדָם שֶׁחֹשְׁבִים שֶׁהֵבֵל עַל פִּי הַטְּבַע לַגְּמִיר ח"ו, דְּהֵיִנוּ עוֹלָם מְנַהֲגוֹ נִזְהָג בְּלֹא שׁוּם מִשְׁגִּיחַ מוֹשֵׁל וּבוֹרָא ח"ו. וַיֵּשׁ אַחֲרֵים שְׁחֹלְקִים וְחֹשְׁבִים בְּטַעוֹת שְׁלִמְרוֹת שִׁישׁ בּוֹרָא לַעוֹלָם צְרִיךְ לְעַבּוֹד אֶת הָאֱמֻנָּעִי, כְּמוֹ הַטַּעוֹת שֶׁל הָעֵרֶב רַב שֶׁמְטַעֵנֵי בְּעַלְמָה, שֶׁכֵּל טַעוֹתָהּ הִיא שְׂרָצוֹת עֲשׂוֹת אֶת הַעֲנֵף אֱמֻנָּעִי, בִּינָם לְבֵין הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ וְלֹא לְכַפּוֹר לַגְּמִיר ח"ו, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ: "קוֹם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר

יִרְכּוּ לְפָנֵינוּ" (שְׁמוֹת כ"ב), וַיְהִי בְּחִינַת אֱמֻנָּעִי, שֶׁהָרִי הֵם הַלּוֹכִים לִפְנֵינוּ, דְּהֵיִנוּ בֵּינָנוּ וּבֵין הַשָּׁמַיִם, שֶׁהוּא פָּנִים הָאֲמֻנָּעִי כַּאֲשֶׁר עוֹשִׂים מִמֶּנּוּ עֵינֵךְ וְסוּמְכִים רַק עֲלֵיךְ.

טעויות האמונה המצויות

וּבְטַעֲוִיּוֹת מִסּוּג קוֹדֶשׁ, רַבִּים נִכְשָׁרִים לְמִרוֹת שֶׁהֵם מֵאֲמִינִים בְּה', וְעוֹשִׂים בְּחִייהֶם אֶת הַסִּבּוֹת שֶׁל הַטְּבַע אֱמֻנָּעִי, שֶׁמִּפְרִיד בֵּינָם לְבֵין הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ. הֵיִינוּ שֶׁהֵם מֵאֲמִינִים בְּהַשָּׁם יִתְבַּרְךָ שֶׁהוּא בְּרָא אֶת הָעוֹלָם וְהַכֵּל שֶׁלּוֹ, אֲבָל מֵאֲמִינִים גַּם בֵּן כָּל מִינֵי בְּחִינּוֹת שֶׁל אֱמֻנָּעִי, וְאוֹמְרִים שֶׁבְּשִׁבְלֵי לְחִיּוֹת כְּרֹאזֵי צְרִיף לְסִבּוֹת שׁוֹנוֹת. הֵיִינוּ, שֶׁמֵאֲמִינִים לְמִשְׁלַח בְּהַסִּיבָה שֶׁל פְּרִנְסָה שֶׁהוּא בְּדֶרֶךְ הַטְּבַע הַמִּשְׁאָה וּמִתָּן כִּי עַל יְדֵי הַמִּשְׁאָה וּמִתָּן מִסְתַּבֵּבֵת הַפְּרִנְסָה הִיא הַמִּשְׁאָה וּמִתָּן (ח"ו), וְעַל כֵּן הַסִּבָּה שֶׁל הַפְּרִנְסָה הִיא הַמִּשְׁאָה וּמִתָּן עֵינֵךְ בְּהַמְשַׁכְתַּת הַפְּרִנְסָה, כְּאֵלֶּיךָ הֵם וְשִׁלּוֹם כִּלְאָה הַסִּיבָה שֶׁל מִשְׁאָה וּמִתָּן, אִין וְכוּלָּת בְּיַד הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ לְיַמֵּן הַיָּמִין פְּרִנְסָה וְזֶה הֵם עוֹשִׂים אֲמֻנָּעִי בֵּינָם לְבֵין הַשָּׁמַיִם. וְכֵן בְּהַסִּיבָה שֶׁל הַרְפוּאָה, שֶׁהוּא סְמוּם שֶׁל רְפוּאָה, הֵם טוֹעִים וְעוֹשִׂים מִתָּה עֵינֵךְ, כְּאֵלֶּיךָ הֵם וְשִׁלּוֹם בְּיַד הַסְּמוּם, אִין וְכוּלָּת בְּיַד הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ לְרַפָּא. וְבִאֲמַת אִין הַרְבֵּב בֵּן, כִּי הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא סִיבַת כֶּל הַסִּבּוֹת וְעֵלִית כֶּל הַעֲלִיּוֹת שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ סִיבַת הַכֵּל, וּמִמֶּנּוּ כֹל הַשְּׁתַלְשּׁלוֹת הָעֲלִיּוֹת וְהַסִּבּוֹת, וְלָכֵן אִין צְרִיף לְשׁוּם סִיבָה, וְהוּא יִכּוֹל לְהַמְשִׁיךְ רְפוּאָה וּפְרִנְסָה בְּלִי שׁוּם הַשְּׁתַלְשּׁלוֹת וְסִיבָה. וְלָכֵן גַּם עֲקָבֵינוּ כְּאֵלֶּיךָ הַסִּבּוֹת שֶׁאֵנוּ צְרִיכִים לַעֲסוֹק בָּהֶם בְּדֶרֶךְ הַטְּבַע מִחַמַּת מִדְּרַגְתָּנוּ שֶׁאֵינָה שְׁלֵמָה, מְכַל מְקוֹם צְרִיף לְהֶאֱמִין בְּהַשָּׁם יִתְבַּרְךָ לְבַד שֶׁהוּא רֹצֵה שֶׁנַּעֲסוֹק בְּסִיבּוֹת אֱלוֹ יָחַד עִם תְּפִילָּה וְאֲמוּנָה, וְלֹא לְעִשׂוֹת מְהִיבּוֹת עֵינֵךְ אֲלֵא לַעֲסוֹק בָּהֶם בְּעַצְמָם יָחַד עִם תְּפִילָּה וְאֲמוּנָה.⁷

ממשכה השכינה במליצתה ואומרת:

וְכִשְׁהַצְדִּיק מְבַטֵּל בְּתַפִּילָּתוֹ אִיזָה חַיּוּב טַבְעִי שֶׁל מְעַרְבַת הַמְּזוּלוֹת כְּמוֹ חַיּוּב שֶׁל הָאוֹר שֶׁמֵאִיר מֵהַשֶּׁמֶשׁ, כִּי הַצְדִּיק מְבַטֵּל אִיזָה חַיּוּב בְּדַרְכֵי הַטְּבַע וּמִמְשִׁיךְ נִס שֶׁמְנוּגָד לְכֹל דַּרְכֵי הַטְּבַע, אֲזַי נְתִיבָה מְהַגְּלוֹי שֶׁל הַנֶּס וְשִׁדּוּד הַטְּבַע שֶׁמֵתַגְּלָה אֱלֹקוֹתוֹ, עַל הַסֵּתֵם דְּהֵיִינוּ בְּכֹל הַדְּבָרִים שֶׁבָּהֶם הַטְּבַע שׁוֹלֵט וְעוֹסְקִים בְּסִיבּוֹת, שְׁגָם שֶׁם יֵשׁ אֱלֹקֵי נְמַצָּא, שֶׁהוּא שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת הַצְדִּיק, וּמְשַׁדֵּד הַמְּעַרְבּוֹת, וּמְשַׁנֵּה הַטְּבַע וְאֵז יֵשׁ כּוּחַ לְכֹל אֶחָד לְהַמְשִׁיךְ אֲמוּנָה לְתוֹךְ הַסִּבּוֹת. וְכֵל זֶה הָיָה בְּשִׁלְמוֹת עֲתִיד לְבוֹא, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ הַכְּמִינֵי

ו"ה: (פסחים סח) שלעתיד לבוא עתידים צדיקים להחיות את המתים¹¹ שזהו שידוד הטבע הגדול ביותר, ושאר נפלאות שמוזכרים שם.¹²

ויגש אליו יהודה

עתה רבינו מבאר את כל עניני מליצת השכינה, בפסוק המוזכר בתחילת התורה "ויגש אליו יהודה":

וְזֶה: "וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָא" וּמוּבָא בְּזוּהַר הַק' (שהובא בתחילת התורה) דְּאֵת תְּקַרְבוֹתָא דְּמִלְכָא לְמִלְכָא שֶׁזֶהוּ יָחַד קוּב"ה וְשִׁכְנִיתָהּ. וְיִאֶמַר אֵלָיו בִּי אֲדוֹנָי - שֶׁהַשְּׁכִינָה מִמְלַצַּת וּמְבַקְשֶׁת רְחֻמִּים מֵהַשָּׁם יִתְבַּרְךָ בְּשַׁעַת הַיְחוּד, עַל אֵלֵי הַרְחוּקִים שִׁיִּקְרַב אוֹתָם בְּצִלַּת כְּנָפֵינוּ. וְתוֹכֵן מְלִיצַתָּהּ הוּא "דְּרַבְרָא נָא עֲבַדְךָ דְּבַר בְּאֲוֵנֵי אֲדוֹנֵי" שֶׁהִיא תְּפִילָּה שֶׁל הַצְדִּיק, וְלֹא יִשְׁמַע עוֹד אֱמֻנָּעִי עַל יְדֵי תְּפִילָּה וְשִׁדּוּד הַטְּבַע.¹³ וְאֵל יָחַד אִפְּרָה בְּעַבְדְּךָ, עַל הַעֲבָר דְּהֵיִנוּ עַל כֹּל הַכְּפִירוֹת שֶׁהָיוּ בְּרַחוּקִים לִפְנֵי כָךְ.¹⁴ כִּי כֹל טַעוֹתָם הוּא בְּבַחֲנֵי "כִּי כְמוֹךָ כְּפָרְעָה". כִּי "כְּפָרְעָה" הוּא לְשׁוֹן הַתְּגַלּוֹת שֶׁזֶה גִּלּוּי הַטְּבַע וּמַעֲרַכַת הַמּוֹלּוֹת, וְלָכֵן הַשְּׁכִינָה אוֹמַרַת לְהַשִּׁי"ת "כִּי כְמוֹךָ כְּפָרְעָה", בִּי אֲתָה (הַשִּׁי"ת) אֵינְךָ יָדוּעַ לְכִנֵּי אֲדָם אֲלֵא מְהַגְּלוֹי שֶׁאֲתָה מֵתַגְּלָה, וּמְחַמַּת שֶׁאֵינְךָ יָדוּעַ אֲלֵא מְהַגְּלוֹי וְהָרִי אֵין כְּמַעַט גִּלּוּי שֶׁל מְפּוֹרֵשׁ וְרַבּוּר לַעֲיֵן בְּעוֹלָם הַזֶּה, לְפִיכָךְ מְטוֹ כֶּל אֶחָד לְפִי מְטוֹעוֹתוֹ בְּכַמָּה מִינֵי טַעוֹת. אֲבָל כְּשֶׁאֲתָה מְבַטֵּל רְצוֹנְךָ לְהִישָׁאֵר כְּבִיכּוֹל סְתוּם בְּשִׁבְלֵי רְצוֹן הַצְדִּיק שְׂרׁוּצָה כְּבִיכּוֹל הַהִיפֵךְ - שֶׁתַּגְּלָה¹⁵, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ הַכְּמִינֵי ו"ה: (מַעֲרָ קָטָן טו.) 'הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא גִּזְרָה וְצְדִיק מְבַטֵּל' כִּי כֹל הַגִּזְרֹת הֵם מַעֲרַכַת הַטְּבַע שֶׁסוֹתְמַת וּמַסְתִּירָה אֶת גִּלּוּי אֱלֹקוֹתוֹ, וְהַצְדִּיק מְבַטֵּל אֶת מַעֲרַכַת הַטְּבַע, וְאֲזַי יִדְעוּ מְהַגְּלוֹי עַל הַסֵּתֵם, כִּי כְּשֶׁרׁוּאִים שֶׁמְעַרְבַת הַמְּזוּלוֹת מְחַיִּיבִים אִיזָה גִּזְרָה, וְצְדִיק מְבַטֵּל, אֲזַי יִדְעוּ שֶׁיֵּשׁ אֱלֹקֵי נְמַצָּא, שֶׁהוּא דְּהֵיִנוּ הַשִּׁי"ת, וְעוֹשֶׂה רְצוֹן הַצְדִּיק כִּי בִּאֲמַת גַּם הַשִּׁי"ת רֹצֵה לְהַתְּגַלּוֹת.

וְזֶה מֵהַ שִׁפְרוֹשׁ רש"י: "מֵהַ פְּרַעַה גִּזְרָה וְאֵינִי מְקַיֵּים" - כִּי 'כְּפָרְעָה' הֵיִינוּ מְעַרְבַת הַמְּזוּלוֹת, הַגְּלוּיִם לְכֹל גִּזְרָתָם שֶׁהֵם כֹּל מֵאוֹרְעוֹת הַטְּבַע וְהַכְּרַחֲזֵי הַמַּתְבַּטְּלִים עַל יְדֵי הַצְדִּיק. אֲפָ אֲתָה גִּזְרָה וְאֵינְךָ מְקַיֵּים" כִּי שׁוֹרֵשׁ הַטְּבַע בְּעַצְמוֹ הוּא גִּזְרַת הַשִּׁי"ת שְׂרׁוּצָה אֶת הַסֵּתֵר הַטְּבַע,¹⁶ אֲבָל זֶה לֹא מִתְקַיֵּים בִּי הַצְדִּיק מְבַטֵּל בְּרַצּוֹנוֹ וּמִגְּלָה שִׁישׁ אֱלֹקֵי נְמַצָּא.

הערות והרחבות

- 7 לשון זו צ"ב, שהרי כל עניני הסיבות הוא הטבע והגילוי שבו אין צריכים להאמין, כי זה גילוי לכל.
- 8 הסיבות של הרפואה והפרנסה עוסקות שתיהן בחיבור הנשמה עם הגוף, שזהו כל עניני האכילה המובא בתחילת התורה.
- 9 עיין בביאור הליקוטים על תורה זו.
- 10 כל זה הוא חלק ממליצת השכינה, שמסבירה וטוענת להשם יתברך, מהיכן נובעת טעויות של הרחוקים.
- 11 עניני החייאת המתים לפי קשרי המאמר, הוא השבת הנופלים לתוך הקושיות שאין עליהם תשובה, וכמו שכתוב "כל באיה לא ישובן ולא ישגו אורחות חיים" כי שם היא המיתה.
- 12 עיין שם שעיקר הנפלאות הם בעניני ביטול האמצעי בעסקי הפרנסה והרפואה.
- 13 וכל זה קשור למה שכתב באות ב' בעניני התפילה שהקב"ה שומע, דהיינו כזוה בלא אמצעי.
- 14 כמבואר בכתב יד רבינו בתורה זו.
- 15 ואף על פי כן באמת אין שום מחלוקת ביניהם ודוק.
- 16 ובכלל זה אף הטבע הרוחני (עיין במאמר הראשי), ועיין בביאור הליקוטים על תורה זו.

- 1 לכאורה יש להקשות קושיה גדולה, הרי כל היחוד נעשה בעת האכילה, רק אחרי קירוב הרחוקים, ואין בשעת היחוד השכינה ממלצת על הרחוקים שהשי"ת יקר אותם בצל כפניו, הרי מצד מהלך התורה הם כבר נעשו מקורבים. ויש ליישב (בקיצור גדול) מכל מהלך קשרי התורה, שהתקרבות הרחוקים יש לה שני שלבים. התקרבות הרחוקים בתחילה היא מכפירה גמורה לסעות הרחוקים לגמרי, וכל התקרבותם היא לבחינת אחור באחור, דהיינו התקרבות לאמונת ישראל אבל עדיין מאמינים באמצעי. ואחר כך השכינה ממליצה עליהם שיתקרבו יותר ליחוד פנים בפנים, דהיינו לאמונה שלימה בלי אמצעי.
- 2 לשון זו מזכירה את לשון הפסוק במגילת רות, כשבוועז אמר לרות שבחים על שהתקרבה לאמונת ישראל "ותהי משכורתך שלמה מעם ה' אשר באת לחסות תחת כנפיו", והוא כענין יחוד אפין באפין (וכנרמז שם בהמשך "ופרשת כנפך על אמתך").
- 3 ומבואר מתוך לשון רבינו ומתוך קשרי המאמר, שענין הסתום והגלוי הוא שתי החלקים שיש באמונה, שהיא טמירתא ואתגלי, ובתחילה היא נפקת ומתגלה בצפרא ואחר כך מתכסיא ביממא.
- 4 בהמשך המאמר (בחלק ההוספות) רבינו מאריך בעניני המחלוקת שיש בין הרחוקים והאפיקורסים בעצמם, ומתוך קשרי הדברים מבואר שאלו הם שתי הטעויות המוזכרות כאן, שהם שורש לכל מחלוקות האפיקורסים.
- 5 כמבואר בפירוש הרמב"ן שם.
- 6 ואולי אפשר לפרש שזהו גם שדיברו בלשון רבים, שמאמינים גם בה' וגם באמצעי ח"ו.

בהמשך לשאלה שנכתבה בעלון הקודם, נחזור על השאלה, נתמצת את החלק הראשון של התשובה כפי שנכתבה בעלון הקודם, ונמשיך אל השלב הבא:

שורת הסיכום של השאלה היא כך:

"הגעתי לנקודה שלמרות כל מה שאני מבין, אני מנסה לשרטט לעצמי את מהלך התורה, מהי נקודת המוצא ולהיכן היעד. ונקודה הזו אני מרגיש כביכול אני עומד מול קיר!"

בחלק הראשון שהשבנו בעלון הקודם, פירטנו את חלקי הלימוד השונים שיש בלימוד של כל תורה.

חלק ראשון: כל תורה יש בה עצות מפורשות ודרכי התחזקות בעבודת ה', שמאירים באור יקרות את כלל העצות הכלליות המפורשות בדברי רבינו בהרבה מקומות.

חלק שני: גילוי עצות ותובנות פרטיות שאינן קשורות בהכרח לכל מהלך התורה מתחילתה ועד סופה, אלא כעין מהלכים קטנים, או התגלות של תובנות חדשות, מתוך עומק העיון בתורה, וזהו חלק גדול ונפלא בלימוד התורות, אך זה עדיין לא ציור של מהלך אחד וארוך שבו כל חלקי התורה נארגים ונשזרים מתכלית הקלוקל ועד שלמות התיקון.

חלק שלישי: ציור כל מהלך התורה, זיהוי הנקודה הכי רחוקה, שהיא סותרת והפוכה לתכלית השלמות שיש בתורה זו, ואז הבנת כל הדרך עם המכשולים, כיצד אפשר לעלות מדרגה אחר מדרגה וחוזר חלילה שוב ושוב.

לכך נשרטט בתחילה קו כללי למציאת המהלך, ובעלון הבא נפרט את מהלך תורה ס"ב בקצרה.

בתחילה צריך להבין מהו הדבר/המדרגה, אליו צריך להגיע, מצד המטרה השלמה של תורה ס"ב.

לכאורה השלמות הזאת נמצאת במצב הייחוד פנים בפנים, שעל ידו מתגלה שלמות האמונה והדעת, גילוי האלוקות בעולם, וחזרת כל הרחוקים והתקרבותם לאמונת ישראל בלא שום כפירות וקושיות.

וממילא אפשר להבין שהצד השני, כלומר המקום הכי רחוק מבחינה רוחנית, הוא אלו שירדו ונפלו בקשיות ליבם לשאלות שאין עליהן תשובה, ומחמת זה הם טועים ומסובכים בכפירות ואפיקורסות בלי יכולת לשוב בתשובה (דהיינו שאי אפשר לעשות את כל העצות הפרטיות המבוארות בתורה, שהם תיקונים לכל מיני מצבים, כי חלק מהקלוקל שיש בקושיות האלו בבחינת כל באיה לא ישובו, שכל תיקוני התשובה הרגילים רק יוסיפו חולי וקלוקל באותן הנפשות).

והנה, בין שני הצדדים הללו המתוארים היטב בתורה, מבוארים הרבה הרבה פרטים, כמה וכמה עצות ועניינים, של אכילה ותפילה, העלאת הדיבור, קירוב רחוקים, תענית, יניקה מאור הפנים, קישוטי האמונה, ועוד ועוד הרבה פרטים.

וכשאנו נתבונן, ונבין מהי הנקודה הראשונה, שממנה אמור להתחיל מהלך התיקון, שבו אפשר להניע את הגלגל, נצטרך להוסיף לדרך המהלך שיובן בתוך התורה, את כל פרטי התורה ללא יוצא מן הכלל. באופן שאין שום פרט בתורה שיתגלה אחרי כל המהלך כמיותר ואיננו קשור לכל התיקון והעליה מדרגה לדרגה. וכן, נהיה מחויבים לראות, כיצד אחרי שעלינו מדרגה לדרגה, דווקא בשלמות התיקון מתגלה כיצד צריך להתחיל הכל מהתחלה.

בי"ז בתמוז שבר משה רבינו את הלוחות, לאחר פגם האמונה של הערב רב, שעשו עיקר מהאמצעי ובקשו את העגל כאמצעי "אשר ילכו לפנינו", כמבואר באות ו'. בהלכות הלואה ד' מבאר מוהרנ"ת באריכות את עניין תורה שבכתב ותורה שבעל פה, שדווקא על ידה נשלמת התורה ומגיעים לאמונה שלימה, ובה נוגע פגם האמצעי:

וזהו שמסיים "אשר עשה משה לעיני כל ישראל", ופירש רש"י ששיבר את הלוחות לעיניהם וכו'. אך באמת ע"י שבירת הלוחות הראה משה גודל מעלת תורה שבע"פ שאין שום שלימות לתורה שבכתב כי אם ע"י תורה שבע"פ. כי הם עשו את העגל ועבדו ע"ז ופגמו באמונה, ועיקר הפגם שלהם היה בבחינת אמונה הפרטיות שהוא בחינת תורה שבע"פ, שזהו הפגם של כל עובדי עבודת אלילים, כי באמונה הכלליות בחינת תורה שבכתב הם מודים קצת, בבחינת בכל מקום מוקטר ומוגש לשמי וכו' כנ"ל, וכמו שמוכן שם מעניינו בפרשת העגל שאמרו "קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו כי זה משה האיש לא ידענו" וכו', שאמרו שצריכין אמצעי בין השם יתברך וביניהם, כמובא בדברי אדמו"ר ז"ל בהתורה ויסב (בסי' סב). וכו'.

נמצא שעיקר הפגם שלהם ע"י שפגמו בתורה שבע"פ כנ"ל ע"כ מיד שיבר את הלוחות לעיניהם להורות להם שמאחר שכפרו בתורה שבע"פ שוב אין קיום לתורה שבכתב, כי אין שום קיום לתורה שבכתב כ"א ע"י תורה שבע"פ כנ"ל. וע"כ מיד היו הלוחות כבדים על ידו ושברם מיד להורות שלפי דבריהם שכופרים בתורה שבע"פ כל התורה נתבטלה ח"ו, אפילו שבכתב, כי אין קיום לזה בלא זה וכנ"ל. ובזה תיקון משה תיקון גדול והשם יתברך הסכים לדבריו כשארז"ל: "אשר שברת" - יישר כחך ששברת. כדי שלא יהיה נשאר להס"א והקליפות יניקה מתורה שבכתב שלא יוכלו להתגבר ח"ו. וכו'.

ועתה דייקא נתגלה האמונה בשלימות וכו', שמנהיג העולם כפי העבודה והתפילה של בני אדם התחתונים וכו'. כי עתה אנו ממשיכין האמונה בשלימות בבחי' אמונה הכללית ואמונה הפרטית שהם בחי' תורה שבכתב ותורה שבע"פ, ששניהם אחד, בחינת ה' אחד ושמו אחד. בילא"ו.

דקדק בלשונו

קשרי התורה הטמונים בדקדוקי לשונותיו

כולם רואים - מה שרוצים לראות

הכלל השישי בכללי העיון: דבר הכתוב זה לעומת זה עשה האלקים, כפי ביאורו בספרי אמת, שכל הנמצא מצד הקדושה והטוב, נמצא כנגד זה מצד הטומאה והרע, [כקוף בפני אדם]. וללמד כמה פעמים צד הטוב מהיפוכו שבצד הרע.

המעין בתורה זו מוצא זוויות מעניינות בבחינת זה לעומת זה: בעניין הראיה. כי הנה, האמונה המתוקנת נקראת "עולימתא שפירתא דלית לה עינין, היינו אלו הקושיות הנ"ל, שאין לעיין בהם, וצריך לחזק באמונתו".

ומאידך, כמבואר באות ו', הראיה במקומות הללו היא זו שמולידה את הטעות: "ומחמת שרואים מגלי, שהנהגת העולם הוא על ידי מערכת המזלות, נפלו בטעיות, כל

ועלינו לנסות לבקש פתרון, איך באמת עוקפים את הבעיה של 'עצימת העיניים' מתוך חוסר רצון לראות את האמת. אך נראה שגם דבר זה מוסבר בתורה, כמבואר באות ה' שכתב: "ואז נתגליו הפנים של הקדושה. ואז: ויראו אותה שרי פרעה (בראשית שם). היינו, שאלו השרים הנ"ל, רואים את יופי הוד הדיבור, ויהללו אותה אל פרעה".

כי כבר התבאר באות ב' ש"הסתרת הידיעה היא מהיצר הרע שבלב". האדם רואה רק את מה שלבו רוצה לראות. ובכדי שיראו העכו"ם והקליפות שבאמת אין להם חיות ושליכו את אליליהם, צריך להראות להם תחילה את היופי שבקדושה. שהם חושבים שיוכלו ליהנות ממנו, וכך יש להם עיניים לראות גם את האמת...

אחד לפי טעותו". והנה היציאה מהטעות אמורה להיות לעתיד לבוא על ידי המופתים: "כשרואים שמערכת המזלות מחייבים איזה גזרה, וצדיק מבטל, אזי ידעו שיש אלקי נמצא, שהוא עושה רצון הצדיק".

אך לכאורה אין זה כה פשוט. כי הנה, הדברים שבקדושה נמצאים גם בסט"א זה לעומת זה, וכאשר קיימת מציאות של 'אמונה' כחזית אצל העכו"ם והקליפות, גם שם היה שייך שיהיו חלילה בבחינת 'לית להו עינין', ולא יקבלו את הקושיות וההוכחות שמראים להם. והרי על מנת שישליכו את אלילי כספם וההבם יש צורך לגרום להם 'לראות', כמו שכתב באות ד': "אז העכו"ם שיניקתם מהקליפות, כשרואים שאין להם חיות, אזי משליכים את אמונתם". ואם לא יהיו להם עיניים לא ידבקו באמונת ישראל.

לדקדק בלשונו

לשמחת המעיינים בס"ד יצא לאור קונטרס קצר המאיר ומבליט את הופעתן החוזרת של המילים בתורה ס"ב. כידוע, הכלל הראשון והעיקרי בעיון בליקוטי מוהר"ן המאפשר להציץ מבעד לחרכים, ולראות ולהבין היטב את רמיזותיו המאירות, הוא שדבריו הקדושים מתבארים מיניה וביה. אחת הדרכים הפשוטות להבחין באותם עניינים מקבילים הנמצאים בחלקי התורה השונים, היא על ידי שימת לב למילים שבהן בחר להגדיר את הדברים, כך רואים איך ביטויים ולשונות מופיעים במקומות שונים ומפתיעים, ומצביעים בעליל על הקשר והיחס שביניהם.

בקונטרס קצר זה מוצגת סקירה מעניינת של מילים המופיעות בהטיות והקשרים שונים לאורך התורה, כאשר בצורה משובבת עיניים יוכל הלומד להתבונן במיקומן בחלקי התורה השונים, ובדמיון או בהבדל של משמעות המילה בכל מקום. על ידי סימון בצבעים שונים ניתנה הדגשה לאותן משמעויות שונות, לעורר את לב המעיין להעמיק ולהתחדש בהבנת הדברים והתכללותם יחדיו.

אור הלבנה

על פי סדר הלימוד שהוצע ללומדים (כמובא בסוף החוברות של תורה ס"ב), אנו מגיעים כעת לתקופה האחרונה, שלושת השבועות שבהם נעסוק ביתר שאת ב'אור הלבנה' - דברי מוהר"ן בליקוטי הלכות, המאירים את התורה הזמנית. הלכות ברכת השחר ג' (שבוע ראשון), והלכות חלב ודם ד' (שבועיים אחרונים).

נחתור ללימוד יסודי של הלכות אלו, בעיון והעמקה בדברי מוהר"ן. ננסה לראות כיצד הוציא את רמזיו וביאוריו מתוך התורה, כיצד הוא דקדק היטב בדברי רבינו, מהם הביאורים העולים מדבריו, ומה יוצא למעשה מתוך חידושו של מוהר"ן.

השאלה השבועית

באות ב' מבואר שעל ידי לימוד פוסקים נעשה שלום בלבו ויודע להשיב על אפיקורסות שבלבו. אך אין זו שלימות האמונה, אלא כמבואר באות ג' ד' וה' ששלמות האמונה תלויה בקירוב רחוקים, שנעשה על ידי העלאת ניצוצי הדיבור מהקליפות (על ידי התענית), עד שכולם מדביקים עצמם לאמונת ישראל.

והנה, בסוף התורה מבואר שעל ידי השלום (שנפעל על ידי לימוד הפוסקים) בוודאי יתבטל העבודה זרה והאפיקורסות שיש לכל אחד מהם על ידי שידברו זה עם זה, ובוודאי יבואו לאמונה שלימה וישרה. וקשה שלכאורה נראה שאפשר להגיע לשלמות האמונה על ידי השלום, ללא צורך בתענית.

ניתן להשיב בקו 'לסלסל בתורתו' ובכתב למדור 'אז נדבר'

דבר המערכת:

גליון הקודם נפתח בס"ד מדור חדש בעלון - "השאלה השבועית". לא מדובר בחידה או קושיה שהתירוץ עליה הינו חד משמעי. אדרבה, השתדלנו להעמיד שאלה רחבה הפותחת שער להצגת המהלכים והתפיסות השונות של הלומדים במרחבי התורה. מטרתה לעודד את העיון ודיבור התברים, ליצור שיח פורה ושיתוף הציבור באותם רעיונות ותובנות. ניתן להשיב על השאלה בעל פה בקו 'לסלסל בתורתו' או בכתב למדור 'אז נדבר'.

השאלה הקודמת:

בכל מהלך התורה אנו רואים התגלות דרכי עבודת ה' בשני דרכים בעניין האמונה המתחברים זה עם זה. עבודת האמונה המוחלטת מול הקושיות שאין עליהם תשובה. ועבודת הדעת והבנת השכל מול הקושיות שיש עליהם תשובה. והנה מצאנו בתורה שיש עוד עניין מרכזי וחשוב והוא עבודת 'ההתחלה', להתחיל בכל פעם מחדש, ויש להבין מתי נצרכת עבודת ההתחלה? האם כשהאדם נמצא במצב של קושיות שיש עליהן תשובה, או כשנמצא בקושיות שאין עליהן תשובה. או שעבודת ההתחלה שייכת בשניהם?

תשובת הבה"ח שמעון קירשבוים - ישיבת "מתיבתא" בית שמש:

היה נראה לומר בזה, על פי מה שר' נתן מסביר שיחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה זה בחינת הייחוד של הדעת והאמונה, ושעל ידי הקושיות שאפשר להגיע לתשובה עליהן אנחנו למדים ומאמינים שגם בקושיות שאי אפשר להגיע לתשובה בשכל האנושי, בוודאי יש עליהם תשובה. ולפי קשרי התורה נראה שזהו עניין שיוודע מן הגלוי על הסתום.

והנה, רבינו אומר באות ו' שלעתיד לבוא ידעו מהגלוי על הסתום, ומביא דוגמא מכך שעתידיים צדיקים להחיות מתים. והנה ידוע הכלל השלישי שבהקדמת 'ביאור הליקוטים' שכשרבינו מביא משל ודוגמא זה צריך להיות קשור במיוחד לענין התורה הזאת: "במקום שכולל הרבה דברים ועניינים, ובוחר בעניין אחד ותופס אותו למשל ולדוגמא ללמוד מאתו על כל העניינים הנמצאים בזה הכלל, [אף על פי שכוונתו על זה וכיוצא בזה, ואין שייך כלל לשאול ולהתפלא על מה שתפס דבר זה דווקא לדוגמא. נראה ונגלה בכל זאת] כמה פעמים שנמצא לו כוונה מיוחדת - אף על פי שלא פירשה בפירוש - בבחורו ותופסו זה העניין, ולא ענין אחר".

ונראה שיש לקשר את עניין 'עתידיים צדיקים להחיות מתים', למה שרבינו אומר שלעתיד לבוא יתגלה התירוץ על הקושיות שעליהן נאמר "כל באיה לא ישובו ולא ישיגו אורחות חיים". כלומר, שעל ידי הצדיקים לעתיד לבוא יתגלה התירוץ שהוא תחיית המתים, שכל אלו שנפלו לקושיות שהן בחינת מיתה 'ולא ישיגו ארחות חיים', יעלו משם על ידי הצדיקים שיגלו את התירוץ. וזה הפירוש שצדיקים מחיים מתים.

ולפי זה לכאורה קשה, שאם לעתיד לבוא יתודע התירוץ, אז מה הכוונה שיתידע מהגלוי על הסתום, הרי כבר לא יהיה סתום כי הכל יתגלה! ולכן נראה לומר שיש דרגות רבות בקושיות שכל אחד לגבי מי שתחתיו הוא נחשב קושיא שאי אפשר לתרץ (כמו שרואים בהרבה תורות, ולמשל בתורה כ"ב).

וכשאדם עולה דרגה הוא מגיע למצב שהאמונה נהיית אצלו בבחינת סתים וגליא, שלמרות שאי אפשר להבין תירוץ על הקושיא בכל זאת יש לו אמונה ברורה כאילו גלוי לפניו התשובה, וכמו שרבינו אמר באות ה'. ומלבד זה, יש לו קושיות שאי אפשר להבין, בדרגה יותר גבוהה שעליהם הוא צריך מחדש להתחזק באמונה עד שיזכה לאמונה גלויה גם בזה, ויעלה עוד דרגה עד אין סוף. יוצא שלעתיד כשיתגלה התירוץ אז יהיה 'סתום' יותר גבוה, שעל זה יתודע מהגלוי. ולפי זה כל פעם צריך להתחיל מחדש עם הקושיות שאי אפשר להבין עליהם את התירוץ.

דבר המערכת:

יישר כח ללומדים הרבים על המאמרים והחידושים שנשלחו ל'לחדש בתורתו'. נביא לקט מהתנוצצות שמחתם בתורת רביה"ק, כפי שכתבו במכתבי החידושים ששלחו:

פוק חזי גבורתא דמרך - הצדיק האמת. אשר תורתו הולכת וסובבת כל התורה כולה. בפנימיותה ובטעמיה. ובאמצעות כל תורה ותורה שלו אפשר להלך ולהתבונן בכל חלקי ופרטי התורה הק'. ואם בדברים שלא נזכרו בה כך, במה שנזכר על אחת כמה וכמה.

נחמן דוידוביץ

לשם יחוד קוב"ה ושכינתיה, כנס ונבוא בשערי שכל תורתו הקדושה, לחדד השכל ולהבין כל דבר על בוריו אחרית דבר מראשיתו, ובאחריתו לחזור לאחר הדברים ולהתחלה, להתייחד פנים בפנים עם פניו שכלו ונשמתו של יוסף צדיקא השורים על אנפי ספרו הקדוש, עדי נזכה לנפלאות שידוד מערכת המזלות שלעתיד, והתגלות התירוץ לכל הקושיות לקרוא כולם בשם השם.

שלמה רוזנפלד - צפת

ונחתום בברכה ובהוקרה למערכת הקדושה "לטייל בתורתו" אשר כל מגמתם ורצונם הוא להחדיר בלבבות ישראל את דעת הצדיק, פניו שכלו ונשמתו הטמונים בתוך תורותיו, יתן ה' ויוסיף לכם כח וחיל להמשיך בפעלכם הנשגבה, יישר כחכם!

מרדכי מאיר ישראלי

הערות חידושים פניות ובקשות יתקבלו למדור עד 200 מילים בלבד!